

Skolbiblioteksstatistiken

2002

KU0103

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Kultur och Fritid

A.2 Statistikområde

Bibliotek

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: [Statens kulturråd](#)

Adress: Adress: Långa Raden 4, Skeppsholmen. Box 7843, 103 98 Stockholm

Kontaktperson: Cay Corneliuson

Telefon: 08-51926407

Telefax: 08-51926499

E-post: cay.corneliuson@kulturradet.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: [SCB](#)

Adress: Box 24 300, 104 51 Stockholm

Kontaktperson: [Barbara Narfström](#) och [Cecilia Skjöld](#)

Telefon: 08-5069 4858, 08-5069 5041

Telefax: 08-5069 4934, 08-5069 4005

E-post: barbara.narfstrom@scb.se, cecilia.skjold@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

Statistiken omfattas ej av sekretess.

A.8 Gallringsföreskrifter

[Statens kulturråd](#) svarar för arkivering.

A.9 EU-reglering

Ej aktuellt.

A.10 Syfte och historik

Statistiken skall redovisa förekomst av skolbibliotek, elevernas tillgång till skolbibliotek samt skolbibliotekens verksamhet. 1999 publicerades skolbiblioteksstatistik för första gången på uppdrag av Statens Kulturråd som är statistikansvarig myndighet. Statistiken utgör underlag för planering och beslutsfattande på central, regional och lokal nivå. Statistiken skall även kunna användas av dem som vill ha information om situationen inom biblioteksväsendet.

A.11 Statistikanvändning

Departement och statliga myndigheter med anknytning till kultur- och utbildningsområdet är användare av statistiken. Exempel på användare är Statens kulturråd, Skolverket, Svenska kommunförbundet, regionala och lokala kultur- och skolförvaltningar samt bibliotek, fackliga och andra intresseorganisationer. Statistiken används som underlag vid planering, uppföljning och utvärdering av verksamheter.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken om skolbibliotek är en totalundersökning av skolor som enligt 2001 års skolregister har minst 30 elever. Samtliga dessa skolor tillställs i början av januari 2003 en blankett som förväntas ifyllt och återsänd den sista januari. Efter visst påminnelsearbete framställs tabeller. Granskning och rättning av materialet utförs vid registreringen som sker i ett program med viss automatisk granskning.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Skolbibliotek i grund- och gymnasieskolor med minst 30 elever. Antalet objekt är drygt 5 000 skolor.

1.1.2 Variabler

Biblioteksservice: Avser den biblioteksservice skolan tillhandahåller eleverna och bestäms av förekomsten av ett bibliotek samt omfattningen av därtill avsatta personresurser. Skolorna delas in i följande servicenivågrupper: *Integrerade skolor* har ett med folkbiblioteket integrerat bibliotek, *Skolor som avsatt minst 6 personaltimmar/vecka*, *Skolor som avsatt 1-5 personaltimmar/vecka*, *Skolor som avsatt 0 personaltimmar/vecka* samt *skolor som saknar bibliotek*.

För bibliotek som avsatt mer än 5 timmar inhämtas även uppgifter om:

Mediebestånd: Innefattar såväl böcker som AV-medier. Avser 2002-12-31.

Uppgiften lämnad som antal volymer eller hyllmeter.

Nyförvärv under 2002: Uppgiften lämnad som antal volymer eller hyllmeter och avser 2002-12-31.

Utlån: Anges som årssuppgift för 2002 eller antal lån under vecka 4 år 2003.

Medieköp: Avser skolbibliotekens medieköp 2002.

Öppethållande: Motsvarar en normal skolvecka.

Personal: Antal personaltimmar särskilt avdelade för skolbiblioteksverksamheten under en normal skolvecka.

Bibliotekarie: Avser fackutbildad bibliotekarie eller dokumentalist.

Övriga variabler: Avser förekomst av Internetuppkoppling, datoriserad bibliotekskatalog, användning av folkbiblioteken inkl. filialer och bokbussar, öppettider, fjärrlån, mm.

1.1.3 Statistiska mått

De vanligaste statistiska måtten är antal respektive andel. I vissa fall redovisas relationstal t ex per elev.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Förutom på kommun-, läns- och riksnivå redovisas uppgifterna för olika kommunstorleksgrupper efter antal invånare samt efter huvudman. Grundskolan redovisas dessutom efter låg- mellan och högstadium.

1.1.5 Referenstider

Kalenderår 2002.

1.2 Fullständighet

Vissa delar av bibliotekens verksamhet beskrivs ej, exempelvis aktiviteter som utställningar, elevstöd, bibliotekslektioner etc.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken om skolbibliotek är en totalundersökning av de ingående objekten. Uppgifterna om befintlig biblioteksservice på skolan har lämnats av samtliga skolor som svarat. Uppgifterna om verksamheten, bestånd, öppettider mm har endast lämnats av de skolor som avsatt personal minst 6 timmar per vecka. Bibliotek som varit stängda för ombyggnad och liknande en längre tid inverkar framför allt på uppgifterna om elevens tillgång till bibliotek.

2.2 Osäkerhetskällor

Populationen och dess objekt är relativt väl avgränsade

2.2.1 Urval

Totalundersökning av skolor med minst 30 elever.

2.2.2 Ramtäckning

Ramen består av samtliga skolor som enligt 2001 års skolregister hade minst 30 elever. Eftersom undersökningen avser att mäta samtliga skolor med minst 30 elever för kalenderåret 2002 kan såväl över- som undertäckning förekomma. Övertäckningen består av skolor som lagts ned eller vars elevantal sjunkit under 30 mellan 2001 och 2002 års register, antal: 3 st. Undertäckningen består av nya skolor samt skolor vars elevantal kommit att överstiga 29 elever, antal: 156 st. Där ingår också skolor med många elever men enbart ”individuella” program. Dessa ingår inte i undersökningen.

I ett begränsat antal fall delar gymnasium och grundskola på samma bibliotek. I dessa fall redovisas uppgifterna såväl för gymnasieskolan som för grundskolan.

2.2.3 Mätning

Skolbiblioteken hämtar uppgifter angående mediebestånd och nyförvärv under 2002 från sin datoriserade katalog eller uppger beståndet i antal hyllmeter. Vissa skolbibliotek har svårt att få fram exakta uppgifter rörande antal utlån, t.ex. då biblioteken endast varit bemannade under en termin.

2.2.4 Svartsbortfall

Endast 353 skolor av totalt 5 102 skolor avstod från att besvara enkäten. Bortfallet utgjorde därmed endast 9 procent. Det partiella bortfallet beaktades genom att värden imputerades i de fall någon uppgift fanns att tillgå. Vid imputeringen utgicks från att de saknade uppgifterna hade samma fördelning som rikstotalerna.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfelen torde vara begränsade. Enkäterna skannades. Viss rättning utfördes löpande. De beståndsuppgifter som angivits i hyllmeter räknades om till volymer. För skönlitteratur är 1 hyllmeter = 30 volymer och för fack och övrigt = 40 volymer. I de fall skolorna uppgivit antal lån v. 4 i stället för antal lån under året har veckouppgiften räknats upp med 36. Dock kan konstateras att, i vissa fall, mycket höga timantal uppgivits för ”annan” vilket skulle kunna bero på att elevmedverkan inräknats.

2.2.6 Modellantaganden

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen planeras utföras vart tredje år.

3.2 Framställningstid

Ca 8 månader

3.3 Punktlighet

God

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Motsvarande uppgifter avseende 1999 års skolbiblioteksverksamhet finns publicerade i Kulturen i siffror 2001:2 ”Skolbiblioteken 1999”.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Full jämförbarhet.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Vissa jämförelser kan göras med folkbiblioteksstatistiken.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Motsvarande uppgifter insamlades avseende 1999 års skolbiblioteksverksamhet och dessa finns publicerade i Kulturen i siffror 2001:2 ”Skolbiblioteken 1999”. Vissa uppgifter publiceras också i Statistisk årsbok.

5.2 Presentation

Uppgifterna presenteras i Kulturen i siffror 2003:3 ”Skolbiblioteken 2002”. I publikationen ges först en **textdel** innehållande: sammanfattning, jämförelse mellan skolbiblioteken och dess verksamhet 2002 och 1999, en redogörelse för grund- och gymnasieskolans bibliotek samt verksamhet 2002, skolornas användning av folkbibliotek och slutligen ges en jämförelse mellan grund- och gymnasieskolans biblioteksverksamhet. Sedan följer huvuddelen som utgörs av **tabeller** där stort utrymme ges åt tabeller med redovisning per kommun. Därutöver finns tabeller med redovisningar på riksnivå. Sist i publikationen återfinns **enkäten** (i Bilaga 1) och en **kvalitetsdeklaration** (i Bilaga 2).

5.3 Dokumentation

Publikationen ovan innehåller produktions- och kvalitetsinformation.

5.4 Tillgång till primärmaterial

På begäran kan specialbearbetningar beställas av Statens kulturråd.

5.5 Upplýsningstjänster

Upplýsningar om undersökningen kan erhållas från
Statens kulturråd: Cay Corneliuson, tfn. 519 264 07,
e-post cay.corneliuson@kulturradet.se

Statistiska centralbyrån: Barbara Narfström, tfn. 08-5069 4858
e-post: barbara.narfstrom@scb.se
Cecilia Skjöld, tfn. 08-5069 5041
e-post cecilia.skjold@scb.se eller

2004-12-02